



# Rimnada sistemática da dretg communal dalla vischnaunca da Sagogn

---

**Nummera**      **0110**

**Tetel**            **Constituziun communal**

**Ediziun**        Revisiun dils 02.09.2015  
Revisiun dils 14.12.2009  
Ediziun dils 27.03.2009

Remplazza constituziun dils 29.06.1992  
Remplazza constituziun dils 05.03.1976

**Valeivel**        28.10.2015

## **Remarcas preliminaras**

Ord motivs da simplificaziun sereferechan indicaziuns da persunas, funcziuns e mistregns en questa publicaziun uffiziala mintgamai sin omisduas schlatteinas, expriu ch'ei vegn menziunau explicit zatgei auter.

Davosa correctura informala 07.11.2017 tras Thomas

## **Cuntegn**

<b>I. Disposiziuns generalas</b>	<b>3</b>
A. General	3
B. Dretg da votar	3
C. Dretgs dil pievel	6
<b>II. Organisaziun dalla vischnaunca</b>	<b>8</b>
A. Organs communal	8
B. la radunonza communal	9
C. La suprastonza communal	12
D. Departements administrativs	15
E. La cumissiun da gestiun	15
<b>III. Secturs d'administraziun</b>	<b>16</b>
A. Cussegl da scola	16
B. Canzlia communal	17
C. Persunal	18
<b>IV. Finanzas e taglias</b>	<b>18</b>
<b>V. Vischnaunca burgheisa</b>	<b>20</b>
<b>VI. Fatgs da baselgia</b>	<b>21</b>
<b>VII. Disposiziuns finalas</b>	<b>21</b>

# I. Disposiziuns generalas

## A. General

### Vischnaunca

#### Art. 1

<sup>1</sup> La vischnaunca da Sagogn ei ina corporaziun territoriala da dretg public. Ella secumpona dallas persunas domiciliadas sin siu territori.

### Autonomia

#### Art. 2

<sup>1</sup> La vischnaunca ha il dretg d'administrar sesezza enteifer la legislaziun da cantun e confederaziun.

<sup>2</sup> Enteifer ils cunfins da sias cumpetenzas legalas exequescha la vischnaunca la suveranidad sur da tut las persunas e caussas che sesanflan sin siu territori.

### Incumbensas

#### Art. 3

<sup>1</sup> La vischnaunca ademplescha sias obligaziuns publicas e quellas adossadas ad ella dil stadi. Ella promova enteifer sia competenza e habilitad il svilup economic e cultural ed il beinstar general e social da ses habitonts e concluda las normas legalas necessarias.

### Principi territorial

#### Art. 4

<sup>1</sup> Sagogn sesanfla el territori linguistic romontsch ed il romontsch ei lungatg uffical dalla vischnaunca.

## B. Dretg da votar

### Habilitad e dretg da votar

#### Art. 5

<sup>1</sup> Il dretg dad eleger e votar en fatschentas communalas sedrezza tenor la legislaziun cantunala.

<sup>2</sup> Il dretg da votar cumpeglia il dretg dad eleger e da votar, da suttascriber iniziativas dil pievel sco era da vegnir elegius dils votants, culla resalva che la persuna posseda il dretg specials d'elegibladad.

<b>Votants digl exteriur</b>	<b>Art. 6</b> <sup>1</sup> En fatschentas communalas han persunas digl exteriur il dretg da votar e d'eleger sch'els habiteschan sco domiciliadas ni dimorantas dapi silmeins 6 onns ella vischnaunca da Sagogn.
<b>Dretg da votar cantunal e federal</b>	<b>Art. 7</b> <sup>1</sup> Per il dretg da votar en fatgs cantunals e federals valan las disposiziuns dalla confederaziun e dil cantun.
<b>Elegibladad</b>	<b>Art. 8</b> <sup>1</sup> Scadina persuna cun dretg da votar sa vegnir elegida en in uffeci communal, aschilunsch ch'ella ei buca vegnida privada da quei dretg entras sentenza penal.  <sup>2</sup> Negin sa vegnir sfurzaus d'acceptar ina elecziun en in uffeci.
<b>Perioda d'uffeci</b>	<b>Art. 9</b> <sup>1</sup> La perioda d'uffeci cuoza mintgamai treis onns. Il president communal ed ils commembers dalla suprastanza communal sco era ils commembers da tuttas cumissiuns san star en uffeci sil pli ditg duront quater periodas nuninteruttas. Suenten ina perioda d'uffeci ein els puspei elegibels.  <sup>2</sup> Il temps duront il qual il president communal ei staus commember dalla suprastanza communal vegn buca quintaus tier siu temps d'uffeci.
<b>Demissiun</b>	<b>Art. 10</b> <sup>1</sup> La demissun d'in uffeci communal ei d'annunziar a scret alla suprastanza communal sil pli tard tochen ils 30 da november avon la fin dalla perioda d'uffeci.  <sup>2</sup> La suprastanza annunzia las demissiuns cun l'emprema caschun da publicaziun pusseivla.
<b>Termin dallas elecziuns, surdada ed entrada en uffeci</b>	<b>Art. 11</b> <sup>1</sup> Las elecziuns han liug per ordinari il meins da mars. La surdada d'uffeci succeda tochen la fin da zercladur, l'entrada en uffeci igl emprem da fenadur. Igl official partent ei responsabels per ina surdada regulada.

**Eleccziuns  
supple-  
mentaras****Art. 12**

<sup>1</sup> En cass d'ina demissiun u d'ina vacanza duront la perioda d'uffeci vegn ei fatg ina elecziun supplementara per il temps d'uffeci restont. Per talas elecziuns valan las medemas disposiziuns sco per las elecziuns ordinarias.

**Exclusiun****Art. 13**

<sup>1</sup> Parents en lingua directa e tras maridaglia, consorts, fargliuns e persunas che vivan en partenadis registrai astgan buca esser a medem temps commembers dalla medema autoritad communal.

<sup>2</sup> Quels motivs d'exclusiun valan era denter ils commembers dalla cumissiun da gestiun ed ils commembers dalla suprastanza communal.

<sup>3</sup> In funcziunari u in emploiau stabel dalla vischnaunca astga buca far part dall'autoritad alla quala el suttastat directamein.

**Obligaziun da  
prender stgisa****Art. 14**

<sup>1</sup> In commember d'ina autoritad communal sto prender stgisa tier tractativas e votaziuns davart fatschentas, vid las qualas el sez ni in da ses parents tochen il grad menziunau en art. 13 han in interess persunal direct.

<sup>2</sup> En cass da differenzas decida l'autoritad, la cumissiun u la radunonza pertucconta sch'ei exista in motiv da prender stgisa ni buc. Tier quella decisiun ha il pertuccau da prender stgisa.

<sup>3</sup> Tier l'examinaziun dil quen da gestiun d'ina autoritad, d'ina cumissiun ni d'in uffeci sto in commember dalla cumissiun da gestiun prender stgisa sch'el sez ni tierparents dad el ein cumpigliai.

**Secret d'uffeci****Art. 15**

<sup>1</sup> Ils commembers d'uffecis e da cumissiuns sco era ils funcziunaris ed emploiai da vischnaunca ein suttamess al secret d'uffeci. Els han dad esser discrets en fatgs ufficials aschilunsch ch'igl interess dalla vischnaunca e dallas persunas privatas pertuccadas pretenda quei.

## C. Dretgs dil pievel

**Dretg da  
petiziun**

### **Art. 16**

<sup>1</sup> Il dretg da petiziun ei garantius. Scadin habitont dalla vischnaunca sa inoltrar propostas, giavischs e reclamaziuns a scret allas autoritads communalas. Quellas ein obligadas da prender posiziun en caussa enteifer treis meins.

**Dretg  
d'iniziativa**

### **Art. 17**

<sup>1</sup> 30 personas cun dretg da votar san inoltrar propostas a scret e pretender, enteifer las cumpetenzas dalla radunonza communal, ch'ei vegni votau surlunder. L'iniziativa sa vegnir inoltrada en fuorma d'ina proposta generala ni d'in sboz formulau. Ella ei da surdar alla canzlia communal ensemen cun tut las suttascripciuns dils iniziants.

**Procedura tier  
iniziativas**

### **Art. 18**

<sup>1</sup> Ina iniziativa valeivla sto vegnir tractada sil pli tard sis meins suenter ch'ella ei vegnida inoltrada. La suprastonza sa suttametter alla radunonza communal ina cunterproposta. En in tal cass vegn decidiu igl'emprement denter la cunterproposta e la proposta d'iniziativa. Suenter quella votaziun decida la radunonza communal en ina votaziun definitiva, sch'ella vul approbar ni refusar la proposta che ha giu la preferenza ell'emprema votaziun.

**Retratga  
dall'iniziativa**

### **Art. 19**

<sup>1</sup> Las tschun personas che han suttascret sco empremas l'iniziativa ein autorisadas da retrer quella da tut temps tochen la votaziun, sche l'iniziativa cuntegn buca autras clauslas da retratga.

**Iniziativas  
illegalas**

### **Art. 20**

<sup>1</sup> Propostas d'iniziativas cun cuntegn illegal ein buca admissiblas e vegnan buca suttamessas alla radunonza communal per la votaziun.

<sup>2</sup> En tal cass communicescha la suprastonza als iniziants a scret sia decisiun cun indicar ils motivs.

- Dretg da sclariment / interpellaziuns**      **Art. 21**  
<sup>1</sup> A caschun d'ina radunonza communal sa mintga persuna cun dretg da votar pretender sclariment davart la situaziun ni l'execuziun d'ina fatschenta communal. L'informaziun sa vegnir refusada en cass d'interess considerabels dalla vischnaunca ni da tiarzas persunas.
- Moziun**      **Art. 22**  
<sup>1</sup> Mintga persuna cun dretg da votar sa far propostas alla radunonza communal. Quei vala era per fatschentas buca menziunadas sin la gliesta da tractandas. Accepta la radunonza ina tala proposta, ha la suprastonza d'examinar quella e da dar rapport en ina dallas proximas radunonzas communalas.
- Responsablada d**      **Art. 23**  
<sup>1</sup> La responsabladad dils organs da vischnaunca per donns ch'els caschunan cun ademplir lur uffeci sedrezza tenor la lescha cantunala da responsabladad.
- Recuors**      **Art. 24**  
<sup>1</sup> Il dretg da recuors encunter decisiuns dils organs communal sedrezza tenor la legislaziun cantunala.
- Protocol**      **Art. 25**  
<sup>1</sup> Davart las tractativas dalla radunonza communal, dalla suprastonza communal e dallas ulteriuras autoritads communalas ni cummissiuns eis ei da menar protocols separai che cuntengnan las decisiuns concernent las tractandas, ils resultats dallas elecziuns e votaziuns ed ina resumaziun dils votums.  
  
<sup>2</sup> Ils protocols dalla radunonza communal, dalla suprastonza e dil cussegl da scola vegnan per ordinari screts per romontsch sursilvan.

<sup>3</sup> Dil protocol dalla radunonza communal sa vegnir priu investa en canzlia communal. Il protocol ei d'exponer enteifer in meins suenter la radunonza entochen otg dis avon la proxima radunonza communal. Ina resumaziun dil protocol vegn publicada a moda electronica. Vegn ei fatg neginas protestas en scret entochen la proxima radunonza , vala el per approbaus. Ils protocols approbai dalla radunonza communal ein da suttascriber dil president e dil canzlist communal.

<sup>4</sup> Ils ulteriurs protocols ein da presentar en la proxima sesida per approbaziun e silsuenter da suttascriber dil parsura e dil protocolist.

#### **Investa els protocols**

#### **Art. 26**

<sup>1</sup> Ils protocols dalla radunonza communal stattan a disposiziun a mintga votant per investa.

<sup>2</sup> L'investa els protocols dalla suprastonza e dallas ulteriuras autoritads communalas vegn mo lubida sch'ins sa far valer interess digns da vegnir protegi.

<sup>3</sup> Al dretg d'investa sa era vegnir satisfatg cun remetter in extract dils protocols.

## **II. Organisaziun dalla vischnaunca**

### **A. Organs communalis**

#### **Organs communalis**

#### **Art. 27**

<sup>1</sup> Ils organs dalla vischnaunca ein:

- a) la radunonza communal
- b) la suprastonza communal
- c) la cumissiun da gestiun



## B. La radunonza communal

### La radunonza communal

#### Art. 28

<sup>1</sup> La radunonza communal ei igl organ suprem dalla vischnaunca, ella quala ils habitonts cun dretg da votar exerciteschan lur dretgs en fatgs communal.

### Cumpetenzas

#### Art. 29

<sup>1</sup> La radunonza communal ei cumpetenta da:

- 1) eleger
  - a) il president communal
  - b) ils ulteriurs commembers dalla suprastonza
  - c) la cumissiun da gestiun
  - d) il cussegl da scola
  - e) la cumissiun da baghegiar
  - f) las ulteriuras autoritads, aschilunsch che l'elecziun ei buca surdada expressivamein ad in auter organ communal.
- 2) relaschar e midar la constituziun da vischnaunca, las leschas e las ordinaziuns communalas
- 3) approbar il preventiv ed il quen communal sco era fixar il pei da taglia
- 4) lubir expensas ch'ei buca previdas el preventiv ni che surpassan la cumpetenza finanziaria d'auters organs
- 5) vender ed impegnar proprietad immobigliara sco era accordar e sligiar servituts e grevezias realas, cun resalva dils dretgs e dallas cumpetenzas dalla vischnaunca burgheisa
- 6) far novs emprests e surprender garanzias
- 7) conceder dretgs e concessiuns dad auas ed auters dretgs d'utilisaziun specials. Resalvai ein ils dretgs dalla vischnaunca burgheisa

- 8) decider davart la commembranza e la collaboraziun cun autras vischnauncas, corporaziuns regionalas ed uniuns d'interess da dretg public
- 9) conceder emprests, sche quels survargan la competenza finanziaria dalla suprastanza e stattan buca enteifer il rom fixau pil diever da daners da fondo tras l'istanza cumpetenta

**Convocaziun / tractandas****Art. 30**

<sup>1</sup> La radunonza communal vegn convocada dalla suprastanza communal.

<sup>2</sup> La radunonza communal astga sulettamein prender conclus davart fatschentas ch'ei vegnidas predeliberadas dalla suprastanza communal e ch'ei indicadas silla gliesta da tractandas.

<sup>3</sup> La gliesta da tractandas ei da publicar silmeins diesch dis avon la radunonza.

**Cumpetenzza da decider****Art. 31**

<sup>1</sup> Mintga radunonza communal ch'ei convocada tenor uorden ei cumpetenta da decider.

**Presidi dalla radunonza****Art. 32**

<sup>1</sup> La radunonza communal vegn dirigida dil president communal. En cass che quel ei impediud, meina il vicepresidente ni in auter commember dalla suprastanza la radunonza.

<sup>2</sup> Per mintga tractanda ei da far ina discussiun libra. Era sche la libertad da discussiun ei garantida, sto quella succeder a moda honesta, formala ed equilibrada.

**Art. 33**

(aboliu)

**Dumbravuschs****Art. 34**

<sup>1</sup> La radunonza communal nominescha ils dumbravuschs necessaris.

**Moda da votar    Art. 35**

<sup>1</sup> Las votaziuns vegnan fatgas cun maunpli. A scret ston ellas vegnir fatgas, sch'in votant present pretenda quei.

<sup>2</sup> Tier votaziuns cun maunpli vala il pli absolut dils votants. En cass da paritad dallas vuschs decida il president culla vusch da tagl.

<sup>3</sup> Tier votaziuns a scret vala il pli absolut dallas vuschs valeivlas. Cedels vits e nunvaleivels vegnan buca quintai. En cass da paritad dallas vuschs ei la fatschenta refusada.

**Moda d'eleger    Art. 36**

<sup>1</sup> Las elecziuns vegnan fatgas per ordinari cun scrutini. Sche negin fa opposiziun, san ellas vegnir fatgas cun maunpli, cun excepziun dall'elecziun dalla suprastanza.

<sup>2</sup> Sch'igl ei d'eleger tier elecziuns cumplexivas plirs candidats ella medema autoritad, vegnan tut las vuschs valeivlas da candidats divididas tras il dubel diember da posts libers. La proxima cefra entira ei il pli absolut. Sch'ei dat dapli persunas che han cuntunschiu la maioritad absoluta che posts che ston vegnir occupai, valan quellas persunas cun ils diembers da vuschs ils pli aults sco elegidas.

<sup>3</sup> Reussescha in'elecziun buca perquei ch'ei vegn elegiu tier elecziuns individualas ni cumplexivas pli paucs candidats che quei ch'ei drova, sto vegnir fatg in secund scrutini liber. Elegi ein lu quels candidats che survegnan las pli biaras vuschs (maioritad relativa).

<sup>4</sup> En cass da paritad dallas vuschs decida la sort.

- Elecciuns per plirs uffecis**     **Art. 37**  
1 Vegn enzatgi elegius en plirs uffecis, ils quals el astga buca occupar el medem mument, sto el immediat sedecider per in dils mandats.  
2 Sche plirs candidats vegnan elegi en la medema elecziun en in uffeci, al qual els astgan tenor art. 13 buca appartener el medem temps, ei quel elegius ch'era gia en uffeci. Vegnan tut ils candidats elegi per l'emprema gada, ei quel elegius che ha survegniu las pli biaras vuschs.
- Reponderaziun**     **Art. 38**  
1 In conclus sa vegnir suttamess da tut temps alla radunonza communal per la reponderaziun. Resalvai restan dretgs da tiarzas persunas.  
2 Sin ina damonda da reponderaziun d'in conclus, ch'ei entraus en vigur meins ch'in onn avon, astga vegnir entrau mo sche quei vegn concludiu d'ina maioridad da duas tiarzas dallas vuschs valeivlas.
- Votaziuns ed elecciuns cant. e federalas**     **Art. 39**  
1 Per votaziuns cantunalas e federalas valan las directivas da cantun e confederaziun.

## C. La suprastonza communal

- Cumposiziun**     **Art. 40**  
1 La suprastonza communal ei l'istanza suprema da l'administraziun sco era la polizia da vischnaunca.  
2 Ella secumpona dil president communal e da quater commembers.  
3 La suprastonza communal elegia ord siu miez il vicepresidente. En cass d'absenza ni d'impediment dil president communal surpren il vicepresidente sia substituziun cu tut ils dretgs e las obligaziuns che cumpetan a quel.

**Sedutas dalla  
suprastonza****Art. 41**

<sup>1</sup> Il president communal convochescha e diregia las sedutas dalla suprastonza. El prepara la gliesta da tractandas dalla suprastonza communal.

<sup>2</sup> Las sedutas da suprastonza ein da menar atras ton savens sco las fatschentas pretendan. Sin giavisch da dus commembers ei il president communal obligaus da convocar ina seduta da suprastonza extraordinaria.

**Cumpetenzas  
da decider****Art. 42**

<sup>1</sup> La suprastonza communal ei cumpetenta da decider, sche silmeins treis commembers ein presents.

**Votaziuns ed  
elecziuns****Art. 43**

<sup>1</sup> Per tuttas votaziuns ed elecziuns vala il pli absolut dils commembers presents. En cass da paritad dallas vuschs decida tier votaziuns il president e tier elecziuns la sort.

<sup>2</sup> Tier votaziuns ed elecziuns ei mintga commember obligaus da votar. Resalvadas ein las disposiziuns davart il prender stgisa ed igl artechel 14.

**Cumpetenzas  
ed  
incumbensas****Art. 44**

<sup>1</sup> La suprastonza communal ha tut las cumpetenzas ch'ei buca surdadas ad in auter organ tras dretg federal u cantunal ni era tras la constituziun e la legislaziun communal.

<sup>2</sup> La suprastonza communal ha l'incumbensa da:

- 1) applicar il dretg federal e cantunal sco era las leschas communalas ed exequir ils conclus dalla radunonza communal
- 2) survegilar e menar l'entira administraziun communal
- 3) administrar la facultad dalla vischnaunca e tut ils secturs administrativs
- 4) stabilir il quen annual ed il preventiv

- 5) preparar tut las fatschentas per mauns dalla radunonza communal
- 6) decider davart expensas unicas tochen a 20'000 francs per il medem object e tochen a 5'000.- francs per expensas che serepetan onn per onn
- 7) decider davart mesiras en connex culla politica funsila e da terren da baghegiar
- 8) eleger ils emploiai e funcziunaris communal
- 9) exequir la pussanza dalla polizia communal cun competenza penala ella procedura administrativa
- 10) decider davart il far process civils e recuors sco era da fixar accumulaments e contracts da mediaziun
- 11) prender disposiziuns realas d'impurtonza subordinada sco cumprar e vender terren da dameins che 200 m<sup>2</sup>, purificar cunfins sco era conceder servituts per implonts digl interess public
- 12) eleger ils representants dalla vischnaunca en organisaziuns dil dretg public e privat, allas qualas la vischnaunca ei separticipada ni nua ch'ella ha il dretg d'eleger, priu il cass che buca in auter organ hagi quell'incumbensa

<sup>3</sup> En cass urgents pren il president communal las mesiras da prevenziun necessarias.

**Representanza  
dalla  
vischnaunca  
anoviars**

#### **Art. 45**

<sup>1</sup> La suprastanza representa la vischnaunca enviers tiarzas personas ed avon dertgira.

<sup>2</sup> Il president communal ni il vicepresidente suttascriva ensemen cun in auter commember dalla suprastanza ni cul canzlist communal valeivlamein per la vischnaunca.

## D. Departements administrativs

### Repartiziun

#### **Art. 46**

<sup>1</sup> L'administraziun dalla vischnaunca cumpeglia differents departements. Mintga commember dalla suprastanza diregia il departement attribuius ad el.

<sup>2</sup> La suprastanza reparta ils departements sils commembers ed il president communal. Ils caus dils departements substituteschan in l'auter tenor conclus dalla suprastanza.

<sup>3</sup> La repartiziun dils departements ei da comunicar alla radunanza communal.

### Incumbensas

#### **Art. 47**

<sup>1</sup> Mintga suprastont ei cau dil departement attribuius ad el. El diregia siu departement, survigilescha tuttas fatschentas, rapporta alla suprastanza communal e fa las propostas necessarias. Mintga cau da departement ha d'exequir las funcziuns officialas necessarias.

<sup>2</sup> La competenza da prender decisiuns ha mo la suprastanza communal. Quella sa delegar al cau da departement d'exequir independentamein fatschentas da pintga muntada.

#### **Art. 48**

(aboliu)

## E. La cumissiun da gestiun

### Cumposiziun

#### **Art. 49**

<sup>1</sup> La cumissiun da gestiun secumpona da treis commembers. Ella seconstituescha sezza.

**Incumbensas Art. 50**

<sup>1</sup> La cumissiun da gestiun ei obligada da controllar tuttas activitads dall'administraziun communal, cumpriu la cassa e la contabilitad ed era autras facultads specialas, sil pli tard tochen ch'il quen annual ei serraus giu. Ella ha da rapportar a scret alla radunonza communal e da far proposta. En entelgientscha culla suprastonza communal sa la cumissiun da gestiun incaricar experts privats ni igl uffeci cantunal da vischnaucas culla controlla dil quen.

<sup>2</sup> Las incumbensas dalla cumissiun da gestiun sedrezzan plinavon tenor il carnet da pensums digl uffeci cantunal da vischnaucas dil Grischun.

### III. Secturs d'administraziun

#### A. Cussegl da scola

**Cussegl da scola Art. 51**

<sup>1</sup> Il cussegl da scola secumpona da tschun commembers. El diregia e survigilescha igl entir menaschi dalla scola communal. Il commember dalla suprastonza communal ch'ei responsabels pil ressort dil scolaesser fa part dil cussegl da scola e presidescha quel per ordinari.

<sup>2</sup> Per fatgs che pertuccan la scola superiura valan las statutas dil consorzi da scola.

<sup>3</sup> La perioda d'uffeci cuoza mintgamai treis onns conform agl artechel 9. Il cussegl da scola elegia ord siu miez in president ed in actuar per ina perioda d'uffeci. El ei habels da decider, sche treis commembers ein presents.

**Incumbensas dil cussegl da scola Art. 52**

<sup>1</sup> Il cussegl da scola procura che las leschas da scola federalas, cantunales e communalas vegnien applicadas. El diregia e survigilescha il menaschi dalla scola communal.



**Cumpetenzas  
dil cussegl da  
scola****Art. 53**

<sup>1</sup> Sper las cumpetenzas numnadas ella legislaziun cantunala da scola ha il cussegl da scola da

- 1) eleger e relaschar ils scolasts
- 2) survigilar e direger la scola, preparar igl uorden da scola per mauns dalla suprastonza e dalla radunonza communal
- 3) surprender la responsabladad pils mieds d'instrucziun.

<sup>2</sup> Per la cumpra da mieds d'instrucziun, material da scola ni per projects ha il cussegl da scola a disposiziun in credit annual da 4'000 francs. Cumpetenzas finanzialas che survargan quella summa ein da suttametter als organs cumpetents, cun excepziun dil credit menziunau.

**B. Canzlia communal****Incumbensas  
dalla canzlia  
communal****Art. 54**

<sup>1</sup> Las lavurs administrativas dalla vischnaunca vegnan fatgas dalla canzlia communal. Davart las incumbensas da quella decida la suprastonza communal. La canzlia ei suttamessa direct al president communal ed indirect alla suprastonza communal.

<sup>2</sup> L'administraziun exequescha ils conclus e las ordinaziuns dalla suprastonza communal.

**Canzlist /  
scarvon****Art. 55**

<sup>1</sup> Il canzlist ni scarvon meina la canzlia communal tenor siu carnet da duers. El fa il protocol dalla radunonza communal sco era quel dallas sedutas dalla suprastonza communal alla quala el ha vusch consultativa.

## C. Persunal

### Engaschar persunal communal

#### Art. 56

<sup>1</sup> Aschilunsch che negin auter organ ei tenor dretg cantunal cumpetents, engascha la suprastonza communal il persunal communal.

<sup>2</sup> La suprastonza communal sa relaschar in uorden da persunal.

## IV. Finanzas e taglias

### Principi dalle finanzas

#### Art. 57

<sup>1</sup> Ils mieds publics ston vegnir impundi a moda spargnusa.

<sup>2</sup> A media vesta ston las finanzas esser equilibradas. Mintga expensa ha ina basa legala, ina decisiun da credit sco era la lubientscha pil pagament.

### Principi dalla contabilitad

#### Art. 58

<sup>1</sup> La vischnaunca ei obligada da menar ina contabilitad davart tut sias finanzas e da render quen mintg'onn.

<sup>2</sup> La contabilitad ei da menar tenor las normas reconuschidas per las finanzas publicas e tenor la lescha cantunala da finanzas, aschilunsch ch'il dretg cantunal preveda buc disposiziuns divergentas per las vischnauncas.

<sup>3</sup> Mieds ligiai vid in intent special (fondos, fundaziuns e finanziaziuns specialas) ein da tractar e menar separadamein dalla ulteriura facultad communal.

<sup>4</sup> La bilanza ed il quen da gudogn e sperdita ein da presentar alla radunonza communal, ensemen cul rapport dalla cumissiun da gestiun, per ordinari tochen la fin d'uost digl onn suandont.

<sup>5</sup> Il preventiv ed il pei da taglia digl onn da quen ston vegnir presentai alla radunonza communal entochen miez december digl onn precedent.

**Structura dalla facultad Art. 59**

<sup>1</sup> La facultad dalla vischnaunca secumpona:

- a) dallas caussas en diever public
- b) dalla facultad administrativa
- c) dalla facultad da diever
- d) dalla facultad finanziaria

**Taglias e taxas Art. 60**

<sup>1</sup> La vischnaunca cuarcla siu basegns da finanzas oravontut cun taglias, gudogns ord la facultad sco era cun contribuziuns e taxas.

**Taxas d'utilisaziun / tscheins d'affittaziun Art. 61**

<sup>1</sup> Per la concessiun d'utilisaziuns pretenda la vischnaunca taxas ni tscheins. La vischnaunca sa plinavon incassar dils concessiunaris cumparts comensuradas da cuosts per utilisaziuns ch'ein veramein vegnidas retratgas. Per cumpensar prestaziuns che sebasan sin concessiuns ni lubientschas per diever public intensiv relai la vischnaunca taxas che corrispundan per regla alla valeta dil diever.

**Contribuziuns da perimeter / taxas preferenzialas Art. 62**

<sup>1</sup> Eregia la vischnaunca ovras ni indrezs che portan a certas personas in avantatg special ni che augmentan la valeta da certs objects dalla facultad, sa ella pretender ina contribuziun che corrispunda agl avantatg concediu. La contribuziun sebasea sillas leschas e sils regulativs communalas.

<sup>2</sup> Subsidiarmein vala il dretg cantunal davart la repartiziun dils cuosts.

**Taxas****Art. 63**

<sup>1</sup> La vischnaunca sa pretender taxas da diever dallas personas ch'utiliseschan ovras, installaziuns ed indrezs che la vischnaunca ha eregiu ni ch'ella meina tenor las leschas specialas corrispudentas.

<sup>2</sup> Sco recumpensa per in survetsch special dall'administraziun communal ni per l'execuziun d'in act official (p.ex. conceder lubientschas) sa la vischnaunca pretender taxas d'administraziun.

<sup>3</sup> Las taxas ein da fixar aschia che silmeins ils cuosts e las expensas dalla vischnaunca san vegnir sbursai.

**Taglias****Art. 64**

<sup>1</sup> La vischnaunca incassescha taglias tenor la lescha communal da taglias. Quella disposiziun sto vegnir approvada dalla regenza.

<sup>2</sup> Subsidiarmein vala per la vischnaunca la legislaziun da taglia cantunala.

**Taxas da cura****Art. 65**

<sup>1</sup> Per promover il turissem sa la vischnaunca incassar ina taxa da cura ed ina taxa da promoziun dil turissem. Igl incasso da quella sa vegnir surdaus a tiarzas personas.

<sup>2</sup> Las entradas astgan buc vegnir utilizadas per la finanziaziun dad incumbensas ordinarias dalla vischnaunca.

## V. Vischnaunca burgheisa

**Dretgs****Art. 66**

<sup>1</sup> Ils dretgs dils burgheis e dalla vischnaunca burgheisa enteifer la vischnaunca politica sedrezzan tenor la legislaziun cantunala ed il contract da separaziun dils 23 da zercladur 1984.

## VI. Fatgs da baselgia

Las pleivs

### Art. 67

<sup>1</sup> La tgira dils fatgs da baselgia ei caussa dallas pleivs. Lur dretgs ein garanti conform alla constituziun cantunala grischuna.

## VII. Disposiziuns finalas

Revisiun

### Art. 68

<sup>1</sup> La constituziun presenta sa vegnir revidida da tut temps entira- u parzialmein.

Entrada en vigur

### Art. 69

<sup>1</sup> Questa constituziun entra en vigur suenter ch'ella ei vegnida approvada dalla radunonza communal. Ella remplazza tuttas constituziuns precedentas.

<sup>2</sup> Ella sto vegnir suttamessa alla regenza per approvaziun. Quei vala era per tuttas midadas ni cumplettaziuns posteriuras.

Ediu tras	cumissiun		
Acceptau tras	radunonza communal	ils	28.10.2015
Approbau tras	regenza dil cantun GR	ils	15.12.2015
Publicaziun ufficiala dalla vischnaunca da Sagogn.			